



Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.21.469

**Inventaris van het archief van het echtpaar Chris en
Tjitske Prins-van der Pol, betreffende de kring
rondom Greet Hofmans, (1927) 1954-1976**

Versie: 22-09-2023

J. Grupstra

Nationaal Archief, Den Haag 2022

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Inhoud.....	8
Selectie en vernietiging.....	8
Aanvullingen.....	8
Verantwoording van de bewerking.....	8
Ordering van het archief.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Verwante archieven.....	9
Publicaties.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
A. Correspondentie.....	11
B. Oude Loo-conferenties/Open Veld-ontmoetingen en Vraagavonden.....	12
C. Documentatie en overige stukken.....	13

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Echtpaar Prins-van der Pol Echtpaar Prins-van der Pol

Periodisering:

archiefvorming: merendeel 1954-1976
oudste stuk - jongste stuk: 1927-1976

Archiefbloknummer:

C125

Omvang:

16 inventarisnummer(s)

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands. Enkele stukken zijn in het Duits en het Engels.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief, Den Haag

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

De heer en mevrouw Prins-van der Pol, (, 1927-1976)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

De echtelieden Chris Prins (1909-1990) en Tjitske van der Pol (1910-1976) verkeerden jarenlang in de kring rondom gebedsgenezers Greet Hofmans. Dit archief bevat de schriftelijke neerslag van hun desbetreffende contacten en activiteiten. Het bevat stukken over rond Hofmans gecentreerde bijeenkomsten, waaronder de (halfjaarlijkse) Oude Loo-conferenties/Open Veld-ontmoetingen, en correspondentie, die veelal betrekking heeft op deze bijeenkomsten en/of het gedachtegoed en de activiteiten van de kring rond Hofmans. Van belang is een uitgebreide briefwisseling tussen Tjitske Prins-van der Pol en Greet Hofmans, die vooral in het teken staat van verzoeken aan Hofmans om als bemiddelaar 'Hulp' te vragen voor het gezin Prins-van der Pol en hun naasten.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Deels openbaar, deels beperkt openbaar (B). Voor inventarisnummer 1 is een openbaarheidsbeperking gesteld tot 01-01-2033.
Dit in verband met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Echtpaar Prins-van der Pol Echtpaar Prins-van der Pol, nummer toegang 2.21.469, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Prins-van der Pol, 2.21.469, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Chris Prins (1909-1990) groeide op in Harlingen, Tjitske van der Pol (1910-1976) werd geboren en getogen in Leeuwarden. In 1933 trouwden zij in Friesland, waarna het echtpaar naar het zuiden des lands verhuisde. Na een tijd in Breda te hebben gewoond, streken zij neer in Utrecht, waar Chris een eigen meubelgroothandel begon. Voor zijn werk was hij een groot deel van het jaar van huis. Tjitske - die door het leven ging onder de roepnaam Zus - was huisvrouw. Het echtpaar kreeg twee kinderen. Beiden gingen naar school op de Werkplaats Kindergemeenschap van Kees Boeke, waar zoon Edwin een jaargenoot was van prinses Beatrix.

Van 1957 tot en met 1968 nam het echtpaar Prins-van der Pol deel aan zowat alle halfjaarlijkse Open Veld-ontmoetingen, waarbij gasten uit binnen- en buitenland confereerden over oecumenisch-religieuze onderwerpen. Deze bijeenkomsten werden mede georganiseerd door Greet Hofmans. Hofmans was een bekende gebedsgenezeres, die jarenlang aan het hof verkeerde als vertrouweling van koningin Juliana. Deze relatie werd in 1956 op gezag van de regering beëindigd in wat bekend is komen te staan als de 'Greet Hofmans-affaire'. In de kern draaide het hierbij om de invloed die Hofmans c.s. met haar pacifistische en oecumenische gedachtegoed uitoefende op de koningin, waardoor zij in ongenade viel bij prins-gemaal Bernhard. De genoemde bijeenkomsten, die aanvankelijk plaatsvonden op kasteel Het Oude Loo, werden vanaf 1958 georganiseerd in Hotel Figi te Zeist. In 1959 veranderde de naam in Open Veld-ontmoetingen.

Het echtpaar Prins-van der Pol onderhield nauwe relaties met de kring rondom Hofmans, die bestond uit onder anderen J.W. Kaiser, W.J. van Heeckeren van Molecaten en F.C. Mijnsen. Vooral Tjitske correspondeerde uitvoerig met andere personen die bij de Open Veld-ontmoetingen betrokken waren, hetzij als deelnemer hetzij als organisator ('voorbereider'). Daarnaast knoopte zij een langdurige briefwisseling aan met Hofmans zelf. Chris Prins verzocht mejuffrouw Hofmans (schriftelijk) slechts sporadisch om bijstand.

Tjitske Prins-van der Pol overleed in 1976 op 66-jarige leeftijd. Chris Prins stierf veertien jaar later op 80-jarige leeftijd.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Tot aan de overdracht berustte het archief thuis bij de familie. Schenking van een particulier archief.

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

Het archief van Tjitske en Chris Prins-van der Pol bestaat grotendeels uit stukken met betrekking tot hun contacten en activiteiten binnen de kring rondom gebedsgenezers Greet Hofmans. De archivalia omvatten correspondentie, teksten van voordrachten (van derden), eigen aantekeningen en documentatie. Het overgrote deel van zowel de correspondentie als de persoonlijke documenten betreft Tjitske Prins-van der Pol.

Het archief bevat stukken over (halfjaarlijkse) Oude Loo-conferenties/Open Veld-ontmoetingen, waaraan het echtpaar van 1957 tot 1968 trouw deelnam. Het betreft programma's, deelnemerslijsten, verslagen en transcripties¹ van voordrachten. Ook aanwezig zijn verslagen van zogenoemde 'vraagavonden', waar Greet Hofmans inging op van tevoren aan haar voorgelegde vragen en tevens inleidingen werden gegeven. De correspondentie heeft ten dele betrekking op deze bijeenkomsten en/of het gedachtegoed van de kring rond Hofmans. In het oog springt een uitgebreide briefwisseling tussen Tjitske Prins-van der Pol en Greet Hofmans zelf, die voornamelijk in het teken staat van verzoeken aan Hofmans om als 'doorgeefster' Hulp (steevast met hoofdletter gespeld) te vragen voor het gezin Prins-van der Pol en andere dierbaren. Het archief bevat Tjitskes originele brieven aan Hofmans, omdat zij deze retour kreeg met aangehecht een korte boodschap van Hofmans. Het is bekend dat Hofmans één of meer assistenten in dienst had die ingekomen brieven beantwoordde(n). Desondanks is het, ook na vergelijking van de handschriften, niet uit te sluiten dat de aangetroffen correspondentie ook door Hofmans zelf geschreven briefjes bevat.

SELECTIE EN Vernietiging

Bij de bewerking is enkel overtollig materiaal afgezonderd voor vernietiging (zoals dubbeltallen).

AANVULLINGEN

Er zijn geen aanvullingen te verwachten op dit archief.

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

Voorafgaand aan de bewerking was het archief ongeordend. De gekozen ordening (zie beneden) vloeit voort uit de aard van de stukken, alsmede de omvang van de verschillende bestanddelen. De correspondentie met Greet Hofmans heeft een apart inventarisnummer gekregen, net als de omvangrijke briefwisseling met J.A. Mittelmeijer.

ORDENING VAN HET ARCHIEF

Het archief is onderverdeeld in drie rubrieken. Rubriek A bevat correspondentie. De 'overige correspondentie' is alfabetisch geordend op naam van de afzender, voor zover bekend. Rubriek B behelst de Open Veld- en andere bijeenkomsten. Rubriek C bevat stukken van diverse aard, waaronder krantenartikelen en notities van Tjitske Prins-van der Pol. Binnen zowel de rubrieken als de afzonderlijke bestanddelen is een chronologische ordening aangebracht.

1 De lezingen op de bijeenkomsten werden opgenomen en vervolgens uitgeschreven en opgestuurd aan de lectoren en, desgewenst, aan bezoekers. Daarom wordt, in plaats van verslagen, gesproken van transcripties. Bron: Inventaris van het archief van de Oude Loo- en de Open veld-ontmoetingen (1951-1968) (Allard Pierson 2017)

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Het archief van leden van het Comité der Voorbereiding van de Oude Loo- en de Open Veldontmoetingen (1951-1968) berust bij Allard Pierson, de bijzondere collecties van de Universiteit van Amsterdam, toegangsnummer UBA598.

PUBLICATIES

Han van Bree, *De geest van het Oude Loo. Juliana en haar vriendenkring 1947-1957* (Schoorl, 2015)

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

A. CORRESPONDENTIE

- 1** Briefwisseling met Greet Hofmans.
1954, 1956-1967 1 omslag
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2033](#)
Bescherming van de persoonlijke levenssfeer
- 2** Briefwisseling met J.A. Mittelmeijer. Bevat enige correspondentie van Mittelmeijer met derden, waaronder brieven aan Greet Hofmans met ter behandeling op 'vraagavonden' voorgelegde vragen.
1959-1974 1 omslag
Mittelmeijer was vanaf 1958 een vaste deelnemer aan de Open Veld-ontmoetingen.
- 3** Overige correspondentie. Alfabetisch geordend op naam van de afzender.
1958-1976 1 omslag

B. OUDE LOO-CONFERENTIES/OPEN VELD-ONTMOETINGEN EN VRAAGAVONDEN

- 4-6** Stukken betreffende Oude Loo-conferenties/Open Veld-ontmoetingen. Met programma's, deelnemerslijsten, verslagen en 'transcripties' van voordrachten. 1955, 1957-1968 2 pakken, 1 omslag
De bijeenkomsten vonden tot 1957 plaats op het terrein van kasteel Het Oude Loo. Vanaf 1958 werden de bijeenkomsten georganiseerd in Hotel Figi te Zeist. In 1959 werd de naam veranderd in Open Veld-ontmoetingen.
- 4** 1955, 1957 t/m 1963, met enkele losse bladzijden waarvan onduidelijk is op welke bijeenkomst ze betrekking hebben
De bijeenkomst van mei 1959 vond plaats in hotel De Wageningse Berg te Wageningen.
- 5** 1964 t/m 1966
- 6** 1967 t/m 1968, omslag
Bevat 'Kerstbezinning 1967' en een kopie van het handgeschreven welkomstwoord van Greet Hofmans voor de bijeenkomst van mei 1968, waarbij zij zelf niet aanwezig kon zijn.
- 7** Verslag van een bijeenkomst ten huize van de familie Prins-van der Pol, waarbij Greet Hofmans sprak ten overstaan van circa veertig genodigden. 23 februari 1957 1 omslag
Het betreft twee versies (in verschillende handschriften) van een verder identiek verslag.
- 8** Verslagen van rond Greet Hofmans georganiseerde 'vraagavonden', waarbij antwoord gezocht werd op uiteenlopende vragen omtrent levensbeschouwing, religie, mystiek en metafysica. 1961 nov-1962 apr 1 omslag
- 9** Verslagen van rond Greet Hofmans georganiseerde 'vraagavonden' voor dames, waarbij antwoord gezocht werd op uiteenlopende vragen omtrent levensbeschouwing, religie, mystiek en metafysica. 1965 okt, 1966 feb-1967 feb 1 omslag
- 10** Tekst van Tjitske Prins-van der Pol voor een op een vraagavond te houden inleiding, onder de 'Leidende Gedachte': 'Wat betekent het "Geef ons heden ons dagelijks brood?"' Met kladversie. 1967 nov 2 stukken
- 11** Handgeschreven notitie over de verhouding tussen de menselijke ziel, geslacht en seksualiteit, voortkomend uit de vraag naar de aard van 'homo-philie'. Z.j. 1 stuk
Het is onduidelijk in welke context dit stuk is ontstaan. Mogelijk betreft het een weergave van de visie die Greet Hofmans tijdens een 'vraagavond' of soortgelijke bijeenkomst ten aanzien van dit thema ten beste gaf.

C. DOCUMENTATIE EN OVERIGE STUKKEN

- 12** Kranten- en tijdschriftartikelen betreffende Greet Hofmans en de Greet Hofmans-affaire.
1956, 1962-1963, 1966, 1968, 1972 1 omslag
- 13** Aantekeningen van Tjitske Prins-van der Pol, met voornamelijk beschrijvingen van haar dromen.
1961-1976 1 omslag
- 14** Overlijdensberichten van Greet en haar broer Frits Hofmans. Met tekst van een toespraak bij de begrafenis van Frits Hofmans.
1964, 1968 3 stukken
- 15** Kranten- en tijdschriftartikelen betreffende overige onderwerpen, waaronder paranormale begaafdheid, reïncarnatie en Friedrich Weinreb.
1965-1971 1 omslag
Friedrich Weinreb was een chassidisch-joodse verteller, econoom en mysticus, die op jonge leeftijd met zijn gezin vanuit Lemberg (het huidige Lviv) naar Nederland kwam. Hij was een omstreden figuur, in het bijzonder vanwege zijn dubieuze activiteiten tijdens de Tweede Wereldoorlog. Van 1963 tot 1967 nam Weinreb (actief) deel aan Open Veld-ontmoetingen.
- 16** Overige stukken.
1927, 1933, 1953-1976 1 omslag
Bevat (vakantie)foto's, een schoolrapport van Tjitske van de lagere avondhandelsschool te Leeuwarden, de trouwkaart van Chris en Tjitske, de rouwkaart van Tjitske, een kasboekje van Tjitske, een kladnotitie van Chris Prins over wat er in geval van zijn vroegtijdig overlijden moest gebeuren met zijn bedrijf, Sinterklaasgedichten, een brief van F. Weinreb over door hem gegeven cursussen, een notitie van Peter Caddy over de spirituele gemeenschap van The Findhorn Trust, rekeningen voor onder meer woninginrichting, een uiteenzetting over het wapen van de familie Schotanus à Sterringa, een radiorede van Benno Stokvis ('Recht en slecht'), een rede van jhr. L. Huydecoper bij het overlijden van Klaas May, een lijst met 'toeristische dorpen en bungalows' in Italië en een nieuwsbrief van Stichting Krishnamurti Nederland.